2021

Sanskrit

[3rd Semester]

Paper - C5T

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

A. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च साकल्येन दश समाधेयाः- 2×10=20

1. आद्या सृष्टिः का?

2. कालिदासस्य आविर्भावकालः कः?

   कालिदासस्य कति नाटकानि सन्ति?

3. कण्वस्य आश्रमः कुत्र वर्तते? 'शकुन्तला' इति शव्दस्य कोऽर्थः?

4. शकुन्तला कस्य पालिता कन्या आसीत्?
   शकुन्तलायाः जन्मदाता पिता कः आसीत्?

5. अभिज्ञात-शब्दस्य कः अर्थः? अभिज्ञानशकुन्तले 'अभिज्ञानम्' किमस्ति?

6. शकुन्तलायाः प्रियसखिद्वयस्य नाम लिखत?
   शकुन्तलायाः माता का आसीत्?

7. 'अभिज्ञान-शकुन्तलम्' इति नाटके विदूषकः कः? सः कस्मिन् अङ्के विद्यते?

8. शकुन्तला कस्यां लतायां जलं प्रयच्छति स्म? कः शकुन्तलायै शापं दत्तवान्?

9. कः अभिज्ञानस्य श्रेष्ठः अंकः? शकुन्तलायाः प्रत्याख्यानं कस्मिन् अंके दृश्यते?

10. स्वप्नवासबदत्तानाटकस्य नायिका का? सा कीदृशी नायिका?

11. नाटकेऽस्मिन् रुमणत्रान् क अस्ति? व्रह्मचारी कीऽस्ति?

12. स्वप्नवासवदत्तानाटकस्य षष्टांके कति श्लोकाः सन्ति? कस्मिन् अंके लावणकग्रामाद् व्रह्मचारी समागतः?

13. 'रत्नावली' नाटिकायाः नायकस्य नायिकायाश्च नाम किम्? अस्य ग्रन्थस्य मुख्यरसः कोऽस्ति?

14. संस्कृतसाहित्ये नारीवर्जितनाटकस्य नाम किम्? अस्य नाटकस्य रचयिता कः?

15. संस्कृतसाहित्ये वियोगान्तकनाटकस्य नाम किम्? अस्य नाटकस्य रचयिता कः?

B. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः 5×4=20

व्याख्या कार्या –

1. आ परितोषाद्विदुषां न साधु मन्ये प्रयोगविज्ञानम्।
   वलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः॥

2. दुरीकृताः खलु गुणैरुद्यानलता वनलतामिः।
   यावदिमां छायामाश्रित्य प्रतिपालयाभि॥

3. शमप्रधानेषु तपोधनेषु गूढ़ं हि दाहात्मकमस्ति तेजः।
   स्पर्शानुकुला इव सूर्यकान्तांस्तदन्यतेजोऽभिभवादूमन्ति।

4. उद्गलितदर्भकवला मृग्यः परित्यक्तनर्तना मयूराः।
   अपसृतपाण्डुपत्रा मुञ्चन्त्यश्रूणीव लताः॥

5. प्रद्वेषो बहुमानो वा संकल्पादुपजायते।
भर्तृदाराभिलाषित्वादस्यां मे महति स्वता॥

6. किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे
कन्या मयाप्यपहृता न च रक्षिता सा।
भाग्यैश्चलैर्महदवाप्तगुणोपघातः
पुत्रः पितुर्जनितरोष इवास्मि भीतः॥

7. लघुटिप्पणीं लिखत :-
मालविकाग्निमित्रम्

C. ययाकामं द्वौ समाधन्त –

1. 'अभिज्ञानशकुन्तलम्' इति नाटके हस्तिवृन्तान्तस्य नाटकीयतात्पर्यामालोच्यनाम्।

2. अभिज्ञानशकुन्तलमाश्रित्य हंसपदिकासङ्गीतस्य नाटकीयतात्पर्यमालोच्यताम्।

3. 'स्वप्नवासवदत्तम्' इति नाटके उदयनस्य चरित्रमालोचयत।

4. भवभूतेर्नाहकानि आलोच्यन्ताम्।